

Prorok Jonáš

(Príprava na hodinu náboženskej výchovy) Mgr. Tomáš Končár

TEMATICKÝ CELOK: Dôsledky nevernosti a Božie napomenutie.

TÉMA: Prorok Jonáš a Božia vôľa.

NÁZOV HODINY: Prorok Jonáš.

CIEĽOVÁ SKUPINA (ROČNÍK): 10-11 r. (5.roč. ZŠ).

POMOCKY: tabuľa; meotar a fólie s ilustračnou kresbou na fólii môžeme mať spracovaný aj obsah výučby (ak je k dispozícii), Sväté písmo.

CIEĽ:

■ *Kognitívny:* Žiak pozná Jonášov príbeh.

Afektívny:

Žiak prijíma skutočnosť, že Boh chce zachrániť všetkých ľudí, aj pohanov;

- chápe a chce sa usilovať o to, aby bol Božím nástrojom, cez ktorý chce Boh pomáhať ľuďom ku spáse;
- žiak sa snaží spoznávať a plniť to čo je Božou vôľou, uvedomujúc si, že jej neplnenie prináša trápenie a škody aj iným.

Psychomotorický:

Žiak sa častejšie modlí a sputuje svedomie (aby poznal božiu vôľu a konal podľa nej).

ORGANIZAČNÁ FORMA VYUČOVANIA: Hromadná forma.

41

ÚVOD

- Modlitba. (1 min.)
- Zápis do triednej knihy. (3 min.)

A) OPAKOVANIE

Téma - Sudca Samson. (5 min)

1. Kto bol Samson?

Sudca, izraelita, nazirejec, najväčší silák spomedzi izrelitov. 2. Akú úlohu plnil

Samson?

Boh si ho vyvolil a poslal ochraňovať izraelitov pred utláčaním zo strany Filištíncov.

4. Prečo bol Samson tak mocný?

Dostal veľkú silu, ako dar od Boha, za to, že sa zasvätil Bohu.

5. Ako sa vyznačovalo Samsonovo zasvätenie?

Nepil víno a nestrihal si vlasi.

6. Bol Samson verný svojmu zasväteniu?

Samson nebol verný svojmu zasväteniu.

7. Prečo sa mu spreneveril?

Vzal si za ženu pohanku, i to filišťínku Dalilu.

8. Čo postihlo Samsona po spreneverení sa sľubu vernosti Bohu?

Padol do rúk svojich nepriateľov, filišťíncov, potom ako ho zradila jeho žena, pohanka Dalila.

9. Aký bol Samsonov koniec?

Poprosil Pána Boha o silu a zbúral svätyňu pohanského bôžika Dagona. Zahynul on aj okolo 3000 popredných filišťíncov.

Zapamätaj si?

Dokiaľ bol Samson verný Pánu Bohu, mal veľkú silu, keď však porušil sľub, prísahu danú Pánu Bohu, padol do rúk svojich nepriateľov. Je potrebné zachovať vždy vernosť Bohu a plniť svoje sľuby (ak nie sú hriešne).

B)NALADENIE

„Poznáte príbeh o Jonášovi?“ (Položenie otázky pred samotným výkladom k téme - „Kde sa nachádza tento príbeh? O čom je tento príbeh?“ - zistíme či žiaci poznajú príbeh.) Stručné prerozprávanie príbehu za spolupráce s deťmi, ktoré sa snažím tak navadiť na hodinu, zapojiť do výuky.

Po prerozprávaní, položíme otázku: „*Čo je hlavnou témou príbehu? - Božia vôľa spasit' všetkých ľudí aj pohanov* " (žiakov nasmerujeme k odpovedi). (5 min) .

C) VLASTNÉ VYUČOVANIE (ODOVZDANIE OBSAHU)

Božou vôľou je spasit' všetkých ľudí. V príbehu vidíme trojuholník vzťahov:

1. **Boh**, jeho vôľa zachrániť - spasit' všetkých ľudí (Čo pre to robí?). On oslovuje Jonáša, robí ho nástrojom svojej vôle, zachovajúc jeho slobodu. Jonáš však odporuje, ale Pán Boh ho netrestá záhubou za odpor, stará sa oň, zachraňuje ho a to nie len pred telesnou smrťou, ale aj pred smrťou duše - hriechom zvaným pýcha (Prečo Boh dopúšťal nešťastia na Jonáša?). Svojimi zásahmi ho otcovsky pouča. Jonáš videl správanie sa pohanov na lodi (Modlili sa, utiekali sa o pomoc k bohom, boli milosrdní, nechceli zahubiť Jonáša, chceli ho zachrániť, hoci by ich to stálo život.), ninivejčanov ich správanie (Ninivejčania sa veľmi kajali po „jednoduchej výzve“ človeka ktorého možno predtým nikdy nevideli, lebo poznali svoje hriechy a ľutovali, dokonca aj zvieratá obliekli do vrecoviny na znak veľkého pokánia, z poznania a uznania svojich hriechov).
2. **Jonáš**, veriaci žid. Pokladal sa za spravodlivého. (Aký mal prorok Jonáš postoj k pohanom?) Opovrhoval, nemal rád pohanov. Jonáš je biblickou postavou, ktorá je typickou pre dobu v ktorej žil autor tohto diela, príbehu. V tom období židia opovrhovali pohanmi, stránili sa ich, mylne sa nazdávajúc, že Boh má spásu len pre nich, lebo oni sú predsa lepší než tí druhý - pohania. Teda môžeme povedať, že vtedajšia spoločnosť bola zaslepenou, pyšnou a pokryteckou a pritom stačilo počúvať Božiu vôľu a nechať sa ňou viesť a poučiť. Jonáš je postavou ktorá zodpovedá všetkým týmto neduhom spoločnosti, ktorá je cez tento príbeh kritizovaná. (Čo myslíte máme aj dnes takých to „Jonášov“?) Aj v dnešnej dobe máme „Jonášov“, či skôr z času na čas sa všetci stávame aspoň na chvíľu „Jonášom“, nepočúvame, či nechceme počuť, Božu vôľu.
3. **Pohania**, námorníci, ninivejčania. Ľudia ktorí sú židmi v osobe Jonáša pokladaný za hriešnikov. Sú tými ktorých sa treba strániť, tými ktorých by mal Boh čím skôr stretať za ich hriechy. (Zmýšľal tak aj Boh?) Takúto predstavu mal Jonáš, lenže jeho zmýšľanie nie je Božím zmýšľaním. (Ako sú tu vykreslený pohania?) Pohania sú tu vykreslený možno ako hriešny, predovšetkým modloslužobníci (čo bolo považované za najväčší hriech). Lenže stačilo

málo, búrku, kázanie proroka a ich svedomie ožilo. Mali v sebe viac lásky než pýchy, čo chýbalo Jonášovi.

Zhrnutie:

- *Boh chce zachrániť všetkých ľudí.*

To je obsahom príbehu.

- *Boh používa človeka ako nástroj svojej vôle, cez ktorý chce pomáhať ľuďom ku spáse.*

, To je jedným z motívov príbehu.

- *Svätopisec inšpirovaný Svätým Duchom a pod jeho vedením, zdôrazňuje potrebu uvedomiť si, že protiviť sa Božej vôli je nemúdre a prináša to trápenie a škodi to nám aj iným.*

Je to druhý z motívov napísania príbehu o Jonášovi.

Obsah - jeho formulovanie a vymedzenie otázkami:

Kto bol Jonáš?

Prorok, žid.

Akou úlohou bol poverený?

Ohlásiť ninivečanom trest Boží ak sa neobrátia a nebudú konať (Jon 1 1-2, 3 1-2). Citát môžu vyhľadať žiaci, naučia sa tak vyhľadávaniu vo Svätom písme.

Ako sa zachoval, a prečo?

Ušiel, nešiel ohlasovať do Ninive výzvu k pokániu, nenávidel pohanov, bol pyšný (Jon 1 3). ***Ako sa***

zachoval Pán Boh voči Jonášovi?

Dopustil naň nešťastie, ktoré na seba privolal Jonáš svojou neposlušnosťou a pýchou (búrka na mori, silné slnko - Jon 1, 4; 4, 8). No nezahubil ho, zachránil ho (veľká ryba - Jon 2, 1), dal mu šancu k náprave. Poučil ho o svojej vôli (udalosť s ricínovým krom - Jon 4)

Musíme si dávať pozor, aby sa naše vyučovanie nezvrhlo len na odovzdávanie vedomosti, teda napĺňanie iba poznávacích cieľov, aby sa z hodiny náboženstva nestala „hodina memorovania“. Žiaka musíme aj vychovávať, napomôcť mu vedomosti kvalitne využiť v praxi - bežnom živote.

Čo nám chce Boh prostredníctvom svätopisca povedať týmto príbehom?

Jeho vôľou je zachrániť všetkých ľudí. Chce aby sme boli jeho nástrojom, cez ktorý pomáha ľuďom k spásu. Protivenie sa jeho spasiteľnej vôli prináša zlo a nešťastie. Máme plniť jeho prikázania a učiť sa hľadať čo je jeho vôľou.

Pri jednotlivých otázkach sa snažíme viesť so žiakmi dialóg. Pomocnými otázkami zisťujeme ich vedomosti a „navigujeme“ ich k vyššie uvedeným odpovediam. (20 min)

D) ZÁVER (OPAKOVANIE)

V závere si overíme či žiaci získali potrebné vedomosti, postoje, zručnosti (Postoje a zručnosti sa ťažko dajú overiť, už v závere vyučovania, ide skôr o overenie si vedomosti, vďaka ktorým je potom možné vytvoriť si postoj a zručnosť).

1. Dávame žiakom kontrolné otázky, ktorými zhrnieme obsah vyučovacej hodiny (už počas vyučovacej hodiny sa snažíme otázkami o spätnú väzbu).

2. Spýtame sa čomu žiaci nerozumeli, čo chcú vysvetliť.

3. Dáme domácu úlohu, napr: Nakreslenie niektorého z okamihov z príbehu o Jonášovi. Alebo povzbudíme žiakov k modlitbe za obrátenie hriešnikov (Ak to okolnosti dovoľia a bude ochota zo strany žiakov, môžeme sa s nimi dohodnúť na stretnutí v rámci svojho voľného času a spoločne sa pomodliť trebárs modlitbu svätého ruženca, za týmto účelom, pre utuženie vzťahov v kolektíve, a vytvorenie spoločenstva, aby sa naučené aj žilo.).

4. Modlitba.

(6 min)

Použitá literatúra:

Katechizmus katolíckej Cirkvi. Trnava: SSV, 1999. *Všeobecné*

direktórium pre katechizáciu. Trnava: SSV, 1999. *Sväté písmo.*

Trnava : SSV, 2000.

ĎURIČ, L.; ŠTEFANOVIČ, J.: *Psychológia pre učiteľov.* Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo, 1977.